VÖG VOLAPÜKA.

,Daniil Morozov': redakan ä vicifal, ,shido2308@yahoo.com', ,Ekaterinburg', ,Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 36id. NÜM: 4. 2026 PRILUL. PADS: 29 jü 36.

O Volapükaflens valöpo!

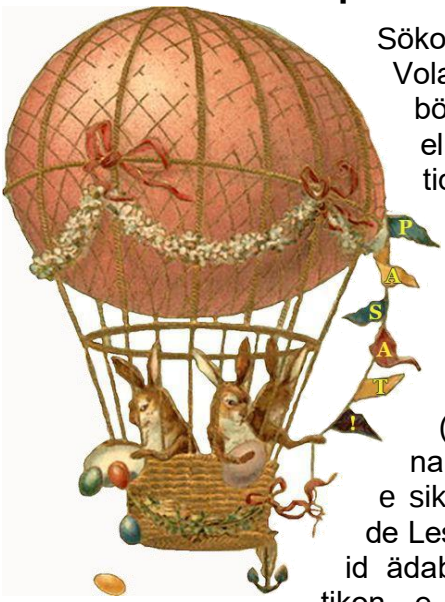

Sökod vönädik yegedas dö tidans Volapüka suno ofinikon. Bo esötöböv nunön büikumo, das pö jenet at el „tidan" binon stimatitul. Ömans tidanas et jenöfo ätidons votikanes Volapüki, ab so no äjenos ai. Zuo anans ätidons Volapüki, do no älabons diplomi Volapükitidana. Tefü diploms anik reidolsös pläni fa el Kerckhoffs su pad: 33! Diploms votik (uts poedana, bukemana, kädana, vipresidana, yegedilautana, …) e sikots votik (samo sikots kolunana de Lesed bevünetik Volapüka in ,Wien') id ädabinons. Tim vemo lunik epasetikon, e dins mödik somik peglömons. Pasetikam tima igo jinon vifikumön (ud atos binon-li liud mena bäldiköl?). Mal bal atosa binon nilikam nog votik pasatazäla ün prilul at. Ma senäls obik pasat okömon so süpiko, äsä boumatatak medü nögs kölik su magod vönädik, keli kanols logön su pad at. Pötü del florüpik at vipob valanes püdi e beni redakan:

Даниил Морозов

LASILI⸗LISITAN (dil balid).

Fa ‚Frank Roger', tiäd rigik: ‚De asielzoeker',
ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps'.

Äbinos del töbik in telefonazänädöp, e hiel Rudolf äfenom. Ävilom lomiokömön vifo, fidön bosi, lülogön filmoti u sökodi, e täno golön bedio, bi del balidkömöl öbinos dönu vobadel. Älüvom stajoni träma distalik, ed äspidom ve pärunaveg lödadomio, kö löd smalik oka äbinon. Äföfiomufom vifikumo ka toods, kels su süt tufulik ävegons te me golavifot.

Süpo älogom spotatoodi ko nümaplatäd, keli älecedom bisariki. Älabon netätamäki: ‚NP'. ‚NP'-li? Län kinik atos üfo äbinon-li? Nuläl omik päsüükon. Lomo ömutom suno datuvülön atosi – veriko ävilom sevön osi. Fümo äbinos län, dö kel no nog ililom ud ireidom, mögo län fagik. Niludo joför et idunon tävi vemo luniki.

Lomo äkovenükom oki, äfidom vifiko pestazibi se smalabrana⸗furnod*, ed ämaifükom kläpanünömi oka. Vifo äluxamom poti leäk⸗tronik demü bos veütik, täno ätikom dönu dö netätamäk et. Bluviko ätüvom, das el NP äsinifon eli Nova Prussia. ‚Nova Prussia'-li? Preusän Nulik-li? Neföro ililom do atos. Ba cog äbinos-li?

* microwave oven, Mikrowellenofen

Ad gevön oke fümi dö atos, äluxamom eli Wikipedia, ed us nog bluvikumo ätuvom yegedi lölöfik dö Preusän Nulik sa kaed, naböfa⸗ninäd jenavik, pats dö pöp, kuliv, e ret. Älogotos äs yeged dö län seimik votik. Ämögos-li, das ek inüdranon ini ‚Wikipedia', e das atos äbinon-li ba cog cütik veitöfiko pidajäfüköl?

Ämodränon osi. Ga sio no äveütos. Odelo öluxamom nogna osi – cog cütik ba ya pümoükon-la. Nu äbinos tim pötik pro filmot oma.

* * *

Ye ün dels sököl äglömom löliko dinädi at. Ab täno äreidom su nuloda⸗toped yegedi dö voluts in ‚Valenciennes': „cifazif Pikardäna⸗Feda". Dönu ämemom Preusäni Nulik. Ädunom vestigi spidik ed äkonstatom, das resodatoped tefü ‚Nova Prussia' pö el Wikipedia ai nog ädabinon. Kludo atos no ibinon-li cog cütik?

Id ädabinon resodatoped dö Pikardäna⸗Fed pö om nesevädik. Kleiliko län at äbinädon me topäd in Nolüda⸗Fransän e me dil provina Belgänik miedöl: ‚Henegouwen'. Pö taledav fe neföro

äbinom jäfüdisevik. Ab neai ililom dö fed at, ed äsevom fümiko, das Belgän no iperon dili ziläka onik.

Älülogom kaedis anik votik ad vestigön, va läns ädabinons-la, kelis no äsevom, ab sev defik tefü yeg at äfikulükon atosi. Samo, no äfümöm, va Zänoda⸗Tsyosenän ai ya idabinon vü Nolüda⸗ e Sulüda⸗ Tsyosenän.

Sötom-li lonülön säkis somik calasvistes oka? Ab mödikünans fo skrins okiks äseadons dü del lölik lenlabölo kapa⸗kosädöm, ed äpau⸗dons tü tims distik. Ga älabom kosädi pülik ko ons, ed ädredom, das omi ölecedons-la fopani. I töbo nog äkolkömom röletanis nemödik oka, e neföro ilabom ud igebom timi ad fomön flenasogodi – kelosi nu äpidob bosilo. Naedilo iriprodoy ome ad döfön sogiko. Neplitiko nu äsevedikom, das atos no äbinon löliko nenkodik.

Dü dels sököl ai dönu älülogom notetis e kaedis in bevüresod, ye ipenetom nosi, klu no äsevom, va utos, keli ilogom adelo, ädiston ön mod seimik de utos, keli ilogom ädelo ud edelo. No äsevom nemi: Greta⸗Lorän. Äsüikon-li süpo ebo anu, ud idabinon-li ya ai?

E Repüblik: Täxasän … büikumo ga sio äbinon bal tatas pebalöl Lamerikäna. Ai plu äsenälom neplidi dö nulods valik at, kels pö om äkodons nefümi e dotäli. Äsludom ad zedön dinädi. Ga sio älindifos pö om, va vol ävotikon, u no. Atos no ätefon omi. Ai äbinom fagotilü dajäf vola, in kel töbo äsenälom lomöfi. Lediniko äjäfikom me lif lönik oka. Ba vol iprimon-li ad fagikön ai plu de om? E kis täno-li? Övedom-li deimäb, kela züäd äfoginikon ai plu pro ok? Täno so binosös!

Äsludom ad no plu konsälidön eli Wikipedia u fonätis votik, no demölo länanemis nulik, kels ösüikons-la seimo. No äzesüdos, das äsevom seimosi dö atos.

Fövot ofovon.

KONOTIL TATIKÄLIMIK FA ‚DANIIL KHARMS'.

Seimna hiel Orlov älufidom tuvemo pisälis pitroivülöl ed ädeadom. E ‚Krylov' iseivölo atosi id ädeadom. E ‚Spiridonov' ädeadom nen flun bosa. E jimatan ela Spiridonov äfalof se kvisinöparamar ed id ädeadof. E cils ela Spiridonov änoyons in lulak. E lemot ela Spiridonov äludrinof jü lalkoholim ed ägolof ad ziglibön da vegs. E hiel Mikhajlov ästopedom ad köbön oki ed ägetom skäbi. E hiel Kruglov ämagom lädi ko bat ed älienetikom. E hiel Perekhljostov ägetom medü telegraf ruabis foltum e so älucädom, das äsä⸗ däloy omi. — Binons mens gudik, ab no plöpons ad benikön. ■

DOG ELAS ‚BASKERVILLES'.

KAPIT DEGID. SETRAT SE DELABUK FA DOKAN: ‚WATSON' (DIL: 3).

‚Mortimer' istebom ad fidedön, e poso om e hibaonül äpledoms ko kads eli ‚écarté'. Domal äblinom obe kafi obik ini bukemöp ed ägebädob pöti ad säkön ome säkis anik.

„So," äsagob, „röletan löfik olik et emotevom-li u jünu klänedom-li oki us?"

„No sevob atosi, o siör! Spelob ladöfo, das edetävom, bi eseikom nosi plä töb is! No elilob dö om, sisä iblibükob nulüdoti pro om lätikna, ab atos äbinon bü dels kil."

„Älogol-li omi ettimo?"

„Nö! o siör! ab fid änepubon ven ägolob usio tü del balidfovik."

„Täno fümo äbinom-li us?"

„Cedorös somo, o siör! pläsif votikan äkomädon, kel ikesumon oni."

Äseadob ko kafabovül obik lafavegamo lü mud obik ed älülogob stuno eli ‚Barrymore'.

„Sevol-li utosi, das votikan komädon us täno?"

„Si! o siör! votikan dabinon pö maräd."

„Alogol-li omi?"

„Nö! o siör!"

„Täno stabü kis sevol-li dö om?"

„Hiel ‚Selden' äkonom obe dö utan, o siör! bü vig ze bal u büikumo. I klänedom oki, ab no binom lepönäböpan, äsä kanob sludön. Atos no pliton obi, o dokan: ‚Watson'! stetob ore snatiko, o siör! das no pliton obi." Älesagom süpiko fefiko.

„Nu dalilolös obi, o ‚Barrymore'! Jäfob no me din at, ab vestigob säkädi domasiöra olik. Ekömob isio, desinölo nosi pläs yufön utani. Konolös obe snatiko dö utos, kelos no pliton oli."

‚Barrymore' äzogom dü timül, äsif älepidom lesüpafäkädi okik ud ätöbidom ad notodön senälis lönik me vöds.

„Valikos, kelos jenon is, o siör!" ävokädom fino, vinegölo me nam lü fenät, me rein päluimüköl, äl maräd. „Us züamo lug dareigon, e midun padesinon us, yulob atosi! Ofredobös vemo, o siör! ad loegön lomiovegön siöri: ‚Henry' lü ‚London' dönu!" *Pofövos.*

TEFÜ DAGET DIPLOMAS.

Fa ‚A. Kerckhoffs', 1889. Pevotüköl ma gramatanoms nutimik.

Datuval, leklub Fransänik pro propagid Volapüka e Volapükaklub valemik Lösteräna gevons diplomis.

A. Datuval givom diplomis elas *Tidel* (= tidan), *Löpatidel* (= tidal) ed ela *Plofed* (= profäsoran). (Logolsöd eli *Volapükabled Zenodik*, nüms: 65 e 73!)

Givom diplomi tidana utanes, kels epenons ome penedi, keli kanom suemön nenfikuliko.

Givom diplomi tidala utanes, kels spikons verätiko Volapüki ed epenons ome penedis nenpölik kil.

Ad getön diplomi profäsorana zesüdos: a) ad labön ya diplomis tidana e tidala; ä) ad etidön Volapüki dü yel bal; b) ad epenön penoti nenpökik; c) ad nolön rigavödis telmil; d) ad vilön votükön nosi in sit Volapüka.

Ä. Leklub Fransänik gevon diplomis elas *Spodal* e *Plofed*.

Diplom spodala pagevon pötü xam penamik, kel jenon balposvotiko alyelo ün prilul in zifs mödik Yuropa e Meropa.

Bligäds penamik binons kilsotiks: a) tradut vödema Volapükik ini netapük; ä) tradut vödema se netapük ini Volapük; b) menod peneda Volapükik ko kedets 15—20.

Vobods at mutons paledunön ünü düps kil, komü komitetanef pecälodon fa Volapükaleklub Fransänik. Geb gramatabuka e vödabuka padälon. Diplom pagivon lisitanes, kels eledunons vobodis okik *gudiko*.

Diplom spodala kanon pagevön i pösodes, kels espodons Volapüko ko komitetanef lekluba ed eblöfons, das sevons püki staböfiko.

Diplom profäsorana pagevon utanes, kels: a) binons limans lekluba Fransänik; ä) etidoms Volapüki dü yel bal; b) elautoms penoti nolavik nenpökik mö pads 10—15.

B. Volapükaklub valemik Lösteränik gevon diplomis elas *Spodal* e *Tidel*.

Lisitans, kels vipons ad getön diplomi spodala, mutoms tradutön xamayegedis Volapükik e netapükikis ones fa Volapükaklub pesedölis.

Ad getön diplomi tidana lisitans mutons paxamön penamo e mudöfo komü komitetanef xamanas in ‚Wien'. Xamans binoms ‚von Rylski', ‚Dévidé', dokan: ‚Lederer', dokan: ‚Obhlidal', ‚Schmidjörg'. ■

LIFANUNODS TIDANAS VOLAPÜKA.

HIEL WOLDEMAR ROSENBERGER.

Hikaenal, titulakonsälal lampöräna Rusänik, Volapükihitidan (nüm: 298), hitidal (nüm: 26), hiprofäsoran (9), hikadämal Vpa pro Rusän, stimaliman lekluba Volapükik Fransänik, Vpakluba valemik Belgänik e Vpakluba di ‚München': zänaklub Bayäna.

Pemotom in Sänt-‚Peterburg' tü 1849, febula del 4[id]/16[id] (däts tel pepenons, sevabo ma kaled vönädik di ‚Julius' [kel calöfiko pägebon in lampörän Rusänik] ed ut di ‚Gregorius') as son hiela Karl Otto Rosenberger: klänakonsälal: stäfasanan cifik marena Rusänik: dokan sanava. Ifiduinölo filiali gümnadik (klatädik) jula Deutänapükik di ‚St. Petri' in Sänt-‚Peterburg', ästudom nolavis kaenavik in stitod di ‚St. Peterburg' pro kaenals vegimeika. Pos fiduin studa ün yel: 1873 äcalikom pö tatadün as „yufan bumana faras Blägamelik e mela di ‚Azov'"; bevü bums difik votik ebejäfom bumi fara: ‚Kodoshskij' len jolän Kaukasänik nilü zifil: ‚Tuabse' e fara: ‚Aitodor' in Toriän nilü zif: ‚Yalta'. Täno, ibinölo brefüpo bumacalan pö pof di ‚Kronshtadt' lä Lofüdamel, ün yel: 1877 edasumom cäli no tatiki dalogala kaenik in kompenät nenfiamik pro lefilasur: ‚Salamandra' < in Sänt-‚Peterburg', as kelan mutom nu tävön suvo da Rusän lölik ad fümükön mafädi däma sekü lefil tefü yegs fa kompenät at pisuröls. Ün yel: 1877 äkanom jenöfükön desiri mödayelik: ämatikom ko vomül: ‚Julie Steinmann': daut pükavana sevädik Rusäna: dilekan[1] stitoda lampörik jenavik ä pükavika di ‚S. Peterburg'.

[1] Hiel ‚Ivan Bogdanovich Shteinmann' ü ‚Iohann Friedrich Steinmann' (1819—1872).

As buman faras e nutimo pö vobatävs okik eküpom suvo neodi püka valemik, bi ekosädom ko pösods pükis difik 34 spiköls, efe ko bajkirans, bulgarans, buryätans, tsyeremitans, tsyuvatans, tsyinans, Deutänans, suomiyans, Grikänans, grusiyans, elans di ‚Imereti', kalmukans, kirgidans, elans di ‚Lazeti', latviyans, lietuvans, Mingrelänans, Nedänans, Linglänans, lestiyans, losetans, lostyakans, Pärsänans, Polänans, Rumänans, Rusänans, els ‚Sarten', Lukrayänans, Spanyänans, Svedänans, Litaliyänans, tatarans, Türkänans e yudans.

Dü vobatäv tü 1886 mäzula d. 27^{id} (prilula d. 8^{id}) äremom as tävareided bukili Rusänapükik fa ‚Holin' dö Volapük. Ya ililom dö pük at, ab ilabom neföro pöti ad seivön oni. Pelanälükom sunädo dü reid buka at pro datuvot letälenik; äfovom ad bejäfön Vpi okstudiko me tidamedöms fa ‚Schleyer'. Tü mayula d. 9^{id}/21^{id} yela ot äpenom penedi Vpik balid datuvane Vpa, ed ägetom as gespik diplomi Volapükitidana; diplom profäsorana pedäton tü 1887 prilul 8/20, sevabo zao latikumo mö yel bal pos daget seva primik dö pük at.

Espikädom lulna dö Vp in ‚Peterburg', sevabo: 1⸗idnaedo) tü 1887 yanula d. 22^{id} [febula d. 2^{id}] Deutänapüko in klub polütägik di ‚Peterburg' komü pösods 56; 2⸗idnaedo) tü 1887 febula d. 17^{id} [mäzula d. 1^{id}] Rusänapüko in klub di ‚Peterburg' bumavanas komü pösods 60; 3⸗idnaedo) tü 1887 mäzula d. 19^{id}/31^{id} Rusänapüko in klub lampörik Rusänik kaenava komü pösods 50; 4⸗idnaedo) tü 1887 novula del 5^{id}/17^{id} Deutänapüko in lecem jula di ‚St. Petri' komü pösods 160 pötü prim tidodema e 5⸗idnaedo) tü 1887 dekula d. 14^{id}/26^{id} Deutänapüko in klub febodanas: ‚Palme' komü pösods 250; demü pöt at ejenükom dajonädi dinas valasotik Volapüki tefölas. Ejenükom kilna tidodemis Volapüka, sevabo: 1⸗idnaedo) in löd okik ün 1887 de prilula d. 18^{id}/30^{id} jü yunula d. 3^{id}/15^{id} pro lärnölans 16; 2⸗idnaedo in spadäd jula di ‚St. Peter' de novula d. 5^{id}/17^{id} jü dekula d. 14^{id}/26^{id} yela ot pro lärnölans 70 e 3⸗idnaedo) in löd okik ün 1888 de tobula d. 24^{id} (novula d. 5^{id}) jü dekula d. 5^{id}/17^{id} pro lärnölans 18.

Ün yel: 1887 sänsuradünotem Rusänik iproibon bükotis valik Vpik. Tü 1888 febula d. 26^{id} (mäzula d. 9^{id}) ädunidükom sänsurakomiteta⸗

nefe isik begapenädi veitöfik, in kel älüjonilom zeilis e paki nuikis Vpa e ninädi nebolitik timapenädas Vpik. Penäd at älabon benoseki: „Komitetanef di ‚Peterburg' sänsura foginänik" ekomiton sänsurane (söle: ‚Sankow') ad lärnön Volapüki, e sis tim et bükots Vpik no plu binons nedäliks, ab pasänsurons äs somiks pebüköl me püks votik.

Tü 1889 mäzula d. 26^id^ (prilula d. 7^id^) ejenükom zeli yelama degid Vpa dub plösen dramatila Vpik. Itradutom pro atos dramatili Deutänapükik: „Munagrahan smalik" (rigiko: ‚Eine kleine Mondesfinsterniss') fa ‚G. von Moser', kel peplösenon fa tidäbs omik tidodema lätik. Nüdugot ad dramatil at pipoedon e päsagon fa om fomü häxamets sa liänüls lullimik (telliäns glumapoedik) Volapükiks. *Plösenot pemäniotöl binon plösen balidnaedik dramata Volapükik**.

1892.

* At id äbinon plösen balidnaedik dramata me mekavapük seimik pelautöla. Dramatans äbinons hiels ‚Karl Werner' (as profäsoran: ‚Bernhard Streber'), ‚Heinrich Dramm' (as ‚Felix Flott'), jiels ‚Alma Iversen' (as ‚Fanny': jimatan profäsorana), ‚Ida Lindström' (as ‚Anna': jimatan ela Felix). (*Noet redaka ela „Vög Volapüka"*.)

NUN LÜGIK.

† ‚*Aleksandr Dmitrievich Dulichenko*' (1941—2026).

Tü del mälid mäzula ayelo edeadom ‚Aleksandr Dulichenko' (ma lafab Rusänapükik: ‚Александр Дуличенко'): jäfüdinolan pükas slavik e bevüpükava: sperantan: profäsoran nivera di ‚Tartu' in Lestiyän. Eduinom mödikosi ad propagidön tikamagoti mekavapüka bevünetik. Äredakom dü yels mödik timapenädi: ‚Interlinguistica Tartuensis' disinapükis difik äbejäföli. Äkoedom dabükön bukis anik dö mekavapüks keninükamü lebuk tiädü „Yufapüks bevünetik" (1990, Rusänapüko: ‚Mezhdunarodnye vspomogatel'nye jazyki') ko notets brefik tefü püks mödikün somik. Äbinom balan nolavanas sevädik nemödik, kels träitons fefiko mekavapükis. Takädomös in püd!